

[Bender.]

Jeg er ikke helt sikker paa, at alle Kommuner Landet over er sig deres Ansvar bevidst i denne Sag. Det forekommer mig nemlig, at der maatte være en Mulighed for at udnytte de bestaaende Støttelove for Byggeriet i højere Grad, end det faktisk sker. Jeg kan i denne Forbindelse ikke lade være at tænke paa, at Staten allerede i mange Aar har beskæftiget sig med Arbejdet for at fremskaffe Statshusmandshuse og Statshusmandsbrug, hvortil i de sidste Par Aar er kommet Landarbejderboliger. Mon ikke det ogsaa engang maa blive Statens Opgave at sørge for, at den økonomisk daarligst stillede Del af Bybefolkningen kan opnaa gode Vilkaar paa Boligspørgsmaalenes Omraade, Vilkaar, der udsletter den Uhyggelighed, som mere og mere griber om sig, efterhaanden som Bolignødens Spøgelse oftere og oftere viser sig, ikke mindst over for den Ungdom, der trods Tidens Vanskeligheder ønsker at følge Naturens Orden: at gifte sig og sætte Bo.

Dækningen af Befolkningens Boligbehov er efter min Formening en lige saa vigtig Opgave som mange andre, hvor Statsmagten har fundet det paakrævet at overtage den fulde Forsorg, og jeg er efterhaanden kommet til den Overbevisning, at den fuldt tilfredsstillende og fuldt betryggende Ordning af Boligforholdene kun kan løses af Statsmagten som den store Boligproducent og Boligudlejer, enten direkte eller endnu mere indirekte, end Tilfældet er i Dag. Paa den Maade vilde et stort Samfundsproblem engang kunne blive unddraget den Planløshed og Spekulation i Boligproduktionen, som forgangne Aars Statistik giver Udtryk for. Denne Planløshed har i en meget lang Fortid redet Boligspørgsmaalet som en Mare, og den vil trods al velmenende Lovgivning altid være den egentlige Aarsag til en Boligmisère.

Den Tid, vi lever i, opfordrer i sig selv til store Opgavers Løsning. Staten maa gaa ind for Løsningen af Beskæftigelsessspørgsmaal i et hidtil ukendt Omfang paa Omraader, hvor man i Fortiden fra visse Sider meget vilde have sig Statens Indsats frabedt. Hvorfor da ikke nu benytte Tiden og Forholdene og gribe ind paa et Omraade, der mere end noget andet har været forsømt og derfor mere end noget andet trænger til en rationel og for Befolkningen velsignelsesrig Ordning? Trods al Boliglovgivning er der endnu Masser af Mennesker, som lever i usle og daarligt vedligeholdte Ejendomme, og her maatte det efter min Formening være en meget naturlig Opgave

for Staten at gribe mere regulerende ind, end Tilfældet hidtil har været.

Jeg skal med disse Bemærkninger endnu en Gang anbefale det foreliggende Lovforslag til en hurtig og velvillig Behandling her i Tinget. Da jeg er bekendt med, at der fra anden Side er udtalt Ønske om en kort Udvalgsbehandling, skal jeg ved Sagens Overgang til anden Behandling tillade mig at stille Forslag om, at Forslaget henvises til et Udvalg.

Thisted Knudsen: Jeg er enig med det ærede Medlem Hr. Bender, naar han udtaler, at Boligmangelen melder sig. I Provinsbyerne er det i Dag mange Steder umuligt at opdrive en ledig Lejlighed, og Erfaringerne viser os, at naar saadanne Tilstande raader, er det nødvendigt for Staten at gribe ind i Forholdet mellem Ejer og Lejer. Det drejer sig særlig om Huslejens Størrelse, om Spørgsmaalet om Uopsigelighedsbestemmelser og om Pligt for Ejeren til at udleje ledige Lejligheder, og det kan ikke bestrides, at dette Forslag med dets Ændringer til Loven af 1937 er et meget betydeligt Indgreb i Husejernes Dispositionsfrihed. I Virkeligheden bliver der intet tilbage af denne Dispositionsfrihed. Men jeg tror, Grundejerne forstaar, at i en Boligsituation som den, der er i Øjeblikket, maa de underordne sig Helhedens Interesse og finde sig i de Indgreb, der her finder Sted. Saa kan man jo trøste dem med, at denne Lovgivning har Midlertidighedens Karakter, og at dens Bestemmelser selvfølgelig maa bortfalde den Dag, da der igen bliver normale Forhold paa Boligmarkedet.

Der er i den nuværende Situation ingen Tvivl om, at der maa et effektivt Prisstop til, for saa vidt angaar Huslejen. I denne Henseende indtager Grundejerne heller ikke nogen Særstilling. Der er ingen her i Landet, der har Lov til at tage for deres Varer, hvad de vil, og Grundejerne maa som andre indordne sig under dette almene Forhold. Der kan heller ikke være Tvivl om, at der maa være lovhjemlet Uopsigelighed, thi den Lejer, der i Dag bliver opsagt af sin Ejer — det gælder vel særlig Provinsbyerne —, er i Virkeligheden meget, meget ilde stædt; han kan ikke faa Tag over Hovedet. Derfor er det nødvendigt at gribe virkningsfuldt ind paa dette Omraade, og det samme gælder med Hensyn til Varmeregnskaber o. s. v. Den Stigning i Brændselsudgifterne, der har medført de vanskelige Forhold paa dette Omraade, kræver faste Regler baade i Ejeren og i Lejerens Interesse.